

Financování sociálních služeb

■ **Text: doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.,**
proděkan pro vědu a tvůrčí činnost,
Fakulta veřejných politik Slezské
univerzity v Opavě;
Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA,
prezident APSS ČR

V ýznamným zdrojem financování sociálních služeb jsou dlouhodobě příspěvky, které registrovaným poskytovatelům každoročně přiznávají jednotlivé obce, města a kraje ve své samosprávné působnosti ze svých rozpočtů. Celkový objem takto vynakládaných peněžních prostředků je pravidelně sledován a vykazován v kap. 43 státních závěrečných účtů územních rozpočtů. Dlouhodobé sledování vývoje objemu těchto finančních prostředků ukazuje velmi zajímavé tendence.

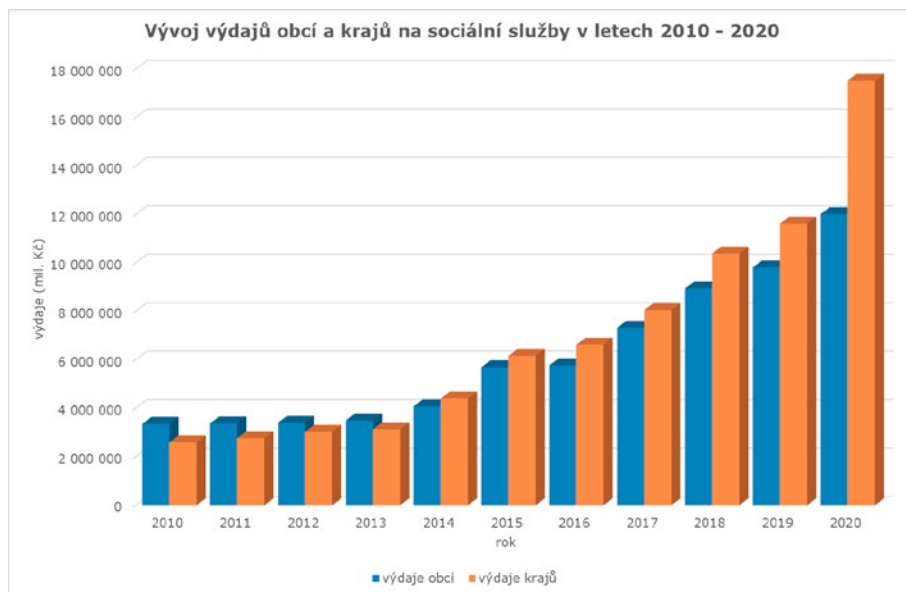
1. Na počátku sledovaného období v r. 2010 vydaly na sociální služby větší objem finančních prostředků z vlastních rozpočtů obce, v celkovém vyjádření byly jejich výdaje o cca 30 % vyšší než výdaje krajů

2. Naproti tomu v r. 2020 vydaly na sociální služby větší objem finančních prostředků kraje, objem jimi vynaložených výdajů byl cca o 46 % vyšší než objem výdajů, které v tomto roce vynaložily na sociální služby obce.

3. Poprvé byl objem výdajů na sociální služby vynaložených kraji vyšší než objem výdajů vynaložených obcemi v r. 2014, tedy v roce, kdy poprvé o výši státních dotací jednotlivým poskytovatelům sociálních služeb rozhodovala zastupitelstva jednotlivých krajů. V tomto smyslu se lze domnívat, že je to důsledkem podstatně podrobnějšího seznámení jednotlivých krajů se strukturou financování sociálních služeb.

4. Celkově ve sledovaném období vzrostly výdaje krajů na sociální služby 6,75×, zatímco výdaje obcí 3,57×. Tyto trendy jsou zřejmé z grafu č. 1.

Ještě zajímavější údaje zjistíme, pokud porovnáme výši výdajů na sociální služby, které jednotlivé kraje poskytly poskytovatelům sociálních služeb z vlastního rozpočtu v relaci na jednoho obyvatele. Jakkoli tento údaj může být ovlivněn strukturou jednotlivých sociálních služeb na území jednotlivých krajů, je možno tento údaj považovat za určitý signál toho, jak zastupitelstva jednotlivých krajů přistupují k zajištění potřebného rozsahu sociálních služeb.

Graf č. 1: Vývoj výdajů obcí a krajů na sociální služby v letech 2010–2020

Pramen: vlastní zpracování

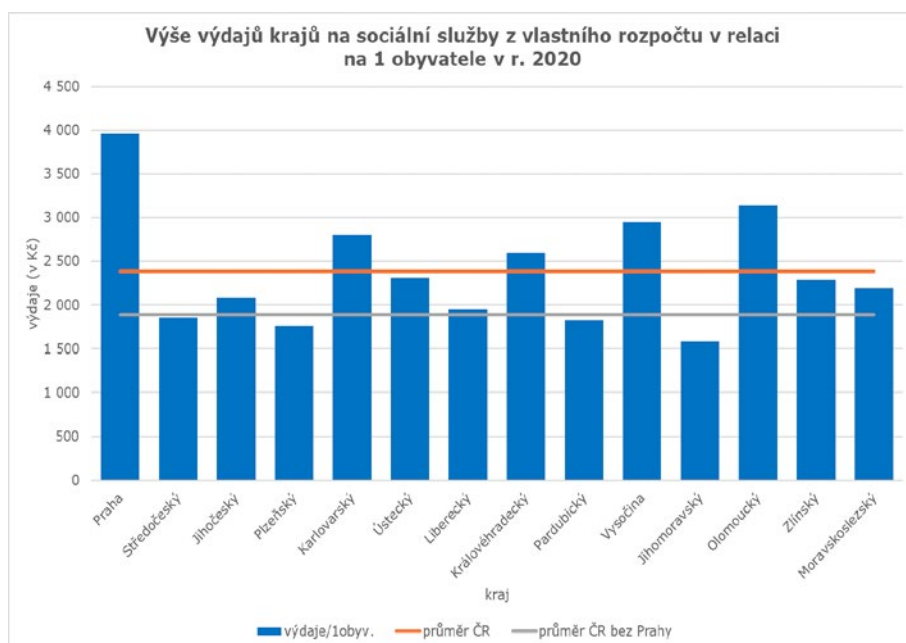
Z uvedeného grafu č. 2 je zřejmé, že:

1. průměrná výše příspěvku, který je poskytovan poskytovatelům sociálních služeb zastupitelstvy jednotlivých krajů, je výrazně ovlivněna poněkud odlišným postavením hl. města Prahy v rámci celé veřejné správy,

2. pokud bychom do průměrné výše příspěvku, který je poskytovan poskytovatelům sociálních služeb zastupitelstvy jednotlivých krajů, nezapo-

četali výši příspěvku, který poskytovatelům poskytuje hl. m. Praha, potom by průměrná výše příspěvku v relaci na jednoho obyvatele činila 1 896 Kč,

3. nejvyšší příspěvek v relaci na jednoho obyvatele poskytoval v r. 2020 kraj Olomoucký (3 141 Kč), nejnižší příspěvek naopak kraj Jihomoravský (1 583 Kč), rozdíl mezi nejvyšší a nevyšší úrovní příspěvku je tedy zhruba dvojnásobný.

Graf č. 2: Výše výdajů krajů na sociální služby z vlastního rozpočtu v relaci na 1 obyvatele v r. 2020

Pramen: vlastní zpracování